

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Географічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра географії та менеджменту туризму

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан географічного факультету

Мирослав ЗАЯЧУК

«1» вересня 2022 року

ПРОГРАМА

навчальної туристично-краєзнавчої практики

Вид дисципліни (за компонентом ОП): обов'язкова

Освітньо-професійна програма: Міжнародний туризм

Спеціальність: 242 "Туризм"

Галузь знань 24 "Сфера обслуговування"

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою: географічний

Мова навчання українська

Чернівці, 2022 рік

Програма навчальної туристично-краєзнавчої практики для здобувачів вищої освіти освітнього рівня «бакалавр» 1-го та 2-го курсів спеціальності 242 «Туризм» (ОП «Міжнародний туризм») укладена відповідно до освітньої програми «Міжнародний туризм» затвердженої Вченою радою географічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (наказ № 185 від 11.05. 2021 р), уведеної наказом по університету (наказ № 185 від 11.05. 2021 р.) та Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол №7 від 31 серпня 2020 року).

Розробники:

Заячук Оксана Григорівна, доцент кафедри географії та менеджменту туризму, к. геогр. н.;

Брик Степан Дмитрович, асистент кафедри географії та менеджменту туризму, к. геогр. н.;

Круль Галина Ярославівна, доцент кафедри географії та менеджменту туризму, к.геогр. н.

Затверджено на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму

Протокол № 1 від “29” серпня 2022 року

Завідувач кафедри географії
та менеджменту туризму

Олександр КОРОЛЬ

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету

Протокол № 2 від “1” вересня 2022 року

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету

Микола ПАСІЧНИК

Вступ

Навчальна туристично-краєзнавча практика здобувачів вищої освіти ОР «бакалавр» географічного факультету спеціальності 242 "Туризм" ОП "Міжнародний туризм" проводиться наприкінці другого та четвертого семестру в обсязі по 135 годин (4,5 кредити, 3 тижні) кожна.

При проходженні практики студентам необхідні уміння та навички, які досягаються такими формами роботи: 1) особисте спостереження; 2) ознайомлення з фондовими матеріалами та інформацією з Інтернет-джерел (літературою, картографічними матеріалами); 3) нотування розповідей працівників туристичної галузі (екскурсоводів, гідів); 4) документування шляхом фотозйомки відеофіксації.

Практика передбачає маршрутні спостереження за станом туристично-рекреаційної галузі регіону дослідження. Проходження практики включає три послідовні етапи: підготовчий, основний (польовий) та заключний.

На підготовчому етапі відбувається теоретична підготовка до проведення польових досліджень основного етапу практики. Розробляється маршрут практики, визначаються найважливіші туристичні об'єкти, які є основою маршруту, узгоджується календарний графік проведення робіт. Вирішуються питання транспортного забезпечення, закупається інвентар та спорядження, медичні препарати та засоби, продукти харчування тривалого зберігання тощо. Розподіляються індивідуальні завдання, що стосуються підготовки найбільш актуальної та цікавої інформації по окремих туристичних об'єктах. Проводиться ознайомлення практикантів із методикою заповнення щоденника практики під час наступного етапу. Акцентується увага на основних моментах, які потребують фіксації чи нотування при огляді туристично-рекреаційних об'єктів.

Під час основного (польового етапу) практики здійснюється безпосереднє ознайомлення студентів із особливостями розвитку туризму та рекреації у найбільших та найперспективніших центрах, включених до маршруту практики. Робота на маршруті є **індивідуальною**, оскільки кожен практикант особисто оцінює стан атрактивності туристично-привабливого об'єкта, його доступність, туристичну інфраструктуру поблизу нього, здійснює фотофіксацію, аналізує слабкі і сильні сторони об'єкта, проблеми і перспективи його розвитку та підсумовує власні враження від побаченого і почутого від екскурсоводів чи практикантів, які завчасно підготували інформацію про даний об'єкт (в місцях, де не передбачене екскурсійне обслуговування).

На заключному етапі відбувається опрацювання отриманого первинного матеріалу, завершується заповнення щоденників практики додатковою інформацією, отриманою з Інтернет-джерел (стосовно історичної довідки та

опису об'єкта), здійснюються теоретичні узагальнення, формулювання висновків та пропозицій. Практика завершується підготовкою звіту обсягом 3-5 сторінок, в якому висвітлюються результати навчальної туристично-краєзнавчої практики відповідно до календарного плану, монтуванням відео чи презентації та публічним захистом отриманих результатів.

1. Мета та завдання навчальної туристично-краєзнавчої практики

Мета практики – забезпечити глибоку практичну підготовку студентів з питань організації проведення туристичних походів, а також організації туризму; цілеспрямоване ознайомлення з рекреаційно-туристичним потенціалом окремого регіону України під керівництвом викладачів; закріплення та поглиблення знань, умінь і навичок, здобутих у процесі теоретичного навчання.

Завдання:

- сформуванню у здобувачів вищої освіти професійний інтерес до туристичної сфери;
- ознайомити з рекреаційно-туристичним потенціалом території маршруту;
- виявити територіальні особливості розвитку туризму в обраному регіоні;
- вдосконалити навички екскурсійного супроводу під час туристичної подорожі;
- ознайомити із функціонуванням закладів туристичної інфраструктури, об'єктів природно-заповідного фонду регіону дослідження.

2. Пререквізити. Проходженню практики передують вивчення таких освітніх компонентів: «Рекреологія», «Фізична та соціально-економічна географія», «Туризмознавство» або «Основи сфери гостинності», «Організація екскурсійних послуг» для здобувачів вищої освіти 1 року навчання та «Організація туризму», «Організація рекреаційних послуг», «Туристичне країнознавство (Європа)», «Спортивний туризм» (або «Організація етнотуризму»), або «Краєзнавство») для здобувачів вищої освіти 2 року навчання.

3. Результати навчання. При проходженні навчальної туристично-краєзнавчої практики здобувач вищої освіти має поглибити здобуті знання та отриманні навички відповідно до таких компетентностей:

- знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності (ФК1);
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ФК2);
- здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій (ФК3);

– розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів (ФК5);

– розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного) (ФК6);

– здатність надавати туристам краєзнавчу характеристику території; розробляти та проводити оглядові та тематичні екскурсії, пішохідні та з використанням транспорту; організовувати транспортне обслуговування в туризмі з використанням різних видів пасажирського транспорту (ФК17);

– розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем (ФК8).

Програмні результати:

– знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук (ПР2);

– знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ (ПР3);

– пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору (ПР4);

– аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території (ПР5);

– адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях (ПР18);

– знати класифікацію екскурсій; технологію підготовки, техніку і методику проведення екскурсій; особливості організації транспортного обслуговування туристів залежно від видів пасажирського транспорту. Вміти надавати туристам краєзнавчу характеристику території; розробляти та проводити екскурсії, у т.ч. із використанням транспорту; організовувати транспортне обслуговування в туризмі з використанням різних видів пасажирського транспорту (ПР32);

– застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів (ПР6);

– аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань (ПР19);

– знати технологію складання туристичного продукту із окремих послуг (розміщення, харчування, транспортування і трансфер, додаткові послуги); вміти забезпечувати надання послуг, необхідних для комплексного обслуговування туристів із дотриманням нормативно-правових актів, що регламентують надання туристичних послуг (ПР31);

– знати сутність та організацію рекреаційного та анімаційного обслуговування відповідно до циклів рекреаційних занять і туристичних потреб споживачів. Уміти розробляти цикли рекреаційних занять залежно від видів і форм туризму на основі інфраструктури та ресурсів рекреаційно-туристичних комплексів; запроваджувати анімаційні програми в рекреаційному обслуговуванні (ПР35);

4. Опис навчальної туристично-краєзнавчої практики

4.1 Загальна інформація

Навчальна туристично-краєзнавча практика здобувачів вищої освіти за ОР «бакалавр» спеціальності 242 „Туризм” (ОП «Міжнародний туризм») проводиться в межах західної частини України і має, як правило, туристсько-краєзнавче спрямування. Під час навчальної туристично-краєзнавчої практики, орієнтуючись на створення туристичного продукту, студенти в умовах конкретної місцевості знайомляться з природними, історичними та архітектурними особливостями конкретної території, з культурою та побутом місцевого населення, туристичною інфраструктурою, представленою закладами розміщення і харчування в обраному регіоні, проводять їхню оцінку та аналізують проблеми і перспективи розвитку.

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	4,5	135	-	60	-	-	75	-	залік
Денна	2	4	4,5	135	-	60	-		75		залік

4.2 Структура змісту навчальної туристично-краєзнавчої практики

№ пп	ТЕМА	Вид діяльності	Тижні	Кількість годин
2-й семестр				
Змістовий модуль 1. Рекреаційно-туристичний потенціал території				
1	ТЕМА 1. Природні рекреаційно-туристичні ресурси	Ознайомлення з природними рекреаційними ресурсами території маршруту з найбільш-	I	10

	території дослідження	шою пізнавальною цінністю та збір інформації про них.		
2	ТЕМА 2. Історико-архітектурні ресурси території	Ознайомлення з історико-архітектурними рекреаційними ресурсами території маршруту з найбільшою пізнавальною цінністю та збір інформації про них.	I	10
3	ТЕМА 3. Біосоціальні та подієві ресурси території дослідження	Підбір найцікавіших музеїв, подієвих ресурсів та пошук інформації про них. Долучення до маршруту практики.	I	5
Змістовий модуль 2. Туристична інфраструктура регіону дослідження				
4.	ТЕМА 4. Оцінка транспортної доступності та інфраструктури в регіоні дослідження	З використанням Інтернет-ресурсів обчислення протяжності маршруту практики, пошук місць зупинок та їх аналіз, оцінка якості дорожнього покриття.	II	10
5.	ТЕМА 5. Готельна складова туристичної інфраструктури	Пошук і бронювання закладів розміщення відповідно до маршруту практики і виділеного бюджету.	II	10
6.	ТЕМА 6. Заклади ресторанного господарства	Пошук закладів швидкого харчування та їдалень для задоволення потреб у їжі під час проходження практики.	II	10
Змістовий модуль 3. Організація екскурсійного обслуговування				
7.	ТЕМА 7. Розробка екскурсії	Підбір та оцінка обраних екскурсійних об'єктів. Прокладання маршруту по відібраних об'єктах. Краєзнавчий опис об'єктів	II	20
8.	ТЕМА 8. Техніка проведення екскурсії	Ознайомлення з роботою професійних екскурсоводів в автобусі. Ознайомлення з пересуванням екскурсантів на пішохідному маршруті, розташуванням групи та роботою гідів біля об'єктів.	II	20
9.	ТЕМА 9. Методика проведення екскурсії	Ознайомлення з методами показу і розповіді та особливими методичними прийомами на екскурсії.	II	20

10.	Оформлення звітності навчальної туристично-краєзнавчої практики	Оформлення щоденників практики (доповнення інформаційної частини, відбір фото та їх друк, написання висновків стосовно оглянутих туристичних та інфраструктурних об'єктів). Написання звіту з навчальної туристично-краєзнавчої практики. Підготовка відео- чи презентації до захисту.	III	20
			Всього годин	135
4-й семестр				
Змістовий модуль 1. Підготовчий етап				
1	ТЕМА 1. Комплектування медичної аптечки.	Підбір та придбання необхідних медикаментів	I	10
2	ТЕМА 2. Спортивно-туристичне спорядження	Підготовка туристичного спорядження до навчальної туристично-краєзнавчої практики (перевірка стану та комплектації туристичного інвентаря).	I	15
3	ТЕМА 3. Організація харчування у спортивному туризмі	Розробка раціону харчування на період проходження туристично-краєзнавчої практики в польових умовах проживання.	I	15
Змістовий модуль 2. Організація надання рекреаційних послуг				
4	ТЕМА 4. Технологія створення туристичного продукту	Підбір найпривабливіших туристичних об'єктів, розробка маршруту та його калькуляція	II	25
5	ТЕМА 5. Принципи організації транспортних та екскурсійного обслуговування туристів	Аналіз пропозицій на ринку транспортних послуг та вибір найвигіднішого перевізника з дотриманням усіх вимог техніки безпеки під час навчальної туристично-краєзнавчої практики	II	15
6	ТЕМА 6. Бронювання туристичного обслуговування	Підбір об'єктів розміщення, харчування, та дозвілля. Попереднє замовлення місць та квитків.	II	10
7	ТЕМА 7. Організація культурно-	Розробка самостійного екскурсійного супроводу по марш-	II	10

	пізнавальних послуг	руту практики		
8	ТЕМА 8. Організація активного спортивно-оздоровчого маршруту	Здійснення пішохідного маршруту відповідно до програми практики (підйом на Говерлу, озеро Синевир, озеро Світязь)	II	10
Змістовий модуль 3. Підсумковий етап проведення практики				
	Оформлення звітності навчальної туристично-краєзнавчої практики	Оформлення щоденників практики (доповнення інформаційної частини, відбір фото та їх друк, написання висновків стосовно оглянутих туристичних та інфраструктурних об'єктів). Написання звіту з навчальної туристично-краєзнавчої практики. Підготовка відео- чи презентації до захисту.	III	25
		Всього годин		135

4.3 Зміст індивідуальних завдань

Навчальна туристично-краєзнавча практика для здобувачів вищої освіти 1-го і 2-го року навчання на спеціальності 242 «Туризм» організовується на території західної частини України і охоплює рекреаційно-туристичний потенціал Чернівецької, Івано-Франківської, Закарпатської, Львівської, Волинської, Тернопільської і Хмельницької областей. На підготовчому етапі відповідно до складеного маршруту практиканти обирають найатрактивніші рекреаційні об'єкти та готують їх туристично-краєзнавчу характеристику для використання під час туристичного супроводу на маршруті практики.

Природні рекреаційно-туристичні ресурси регіону дослідження

До *природних рекреаційних ресурсів* належать природні та природно-антропогенні геосистеми, природні об'єкти, явища і процеси, які володіють внутрішніми і зовнішніми властивостями й характерними рисами для організації сезонної або цілорічної рекреаційної діяльності. У межах природних рекреаційних ресурсів можна виокремити кліматичні, ландшафтні, орографічні, бальнеологічні, біотичні, грязьові, водні та інші ресурси. У свою чергу кожен із цих видів складається з окремих підвидів, наприклад бальнеологічні ресурси поділяються на мінеральні води різного хімічного складу, а отже, і різної лікувальної дії.

План опису природних рекреаційно-туристичних ресурсів:

1. Тип і назва об'єкта (наприклад, вдсп. Гук, оз. Несамовите та ін.).

2. Місце розташування (область, район, місце, фрагмент карти із зазначенням місця розташування).

3. Основні характеристики обраного об'єкта (обирати тільки ту інформацію, яка є важливою з точки зору туриста).

4. Легенди та історії, пов'язані з назвою природного рекреаційно-туристичного об'єкта.

5. Наявність розроблених туристичних маршрутів (пішохідних, велосипедних, автомобільних).

6. Наявність туристичної інфраструктури поблизу обраного об'єкта (транспортне сполучення, заклади розміщення і харчування).

7. Висновок (виділити ті риси, властивості чи особливості об'єкта, які виділяють його з-поміж інших і приваблюють туристів).

Природно-заповідні території як об'єкти туристичної привабливості

До природно-заповідного фонду належать:

1) природні території та об'єкти – природні заповідники, біосферні заповідники, національні природні парки, регіональні ландшафтні парки, заказники, пам'ятки природи, заповідні 11 урочища;

2) штучно створені об'єкти – ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки та парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва.

Для потреб рекреаційно-туристичного використання найбільше придатні *національні природні парки* (НПП), як основні природоохоронні, рекреаційні, культурно-освітні, науково-дослідні установи, які є національним надбанням, дорогоцінностями природної та історико-культурної спадщини українського народу. Вони створюються для збереження, відтворення та ефективного використання неповторних природних територій, аналоги яких втрачені або трансформовані людиною.

План опису природно-заповідних об'єктів

1. Назва об'єкту.

2. Місце знаходження об'єкту ПЗФ.

3. Площа об'єкту та історія його створення.

4. Природа об'єкту ПЗФ.

5. Транспортна доступність до об'єкту ПЗФ.

6. Туристичне використання об'єкту ПЗФ.

7. Легенди, пов'язані з об'єктом ПЗФ.

8. Сучасний стан об'єкту ПЗФ.

9. Висновок (виділити ті риси, властивості чи особливості об'єкта, які виділяють його з-поміж інших і приваблюють туристів). Рекомендації щодо підвищення атрактивності даного об'єкту і його залучення до туристичних маршрутів.

Історико-архітектурні рекреаційно-туристичні ресурси

Археологічними пам'ятками вважаються об'єкти матеріальної культури, що є носіями інформації про минуле. До їх числа відносять давні поселення, захоронення, укріплення, залишки стародавніх інженерних комунікацій, давні сакральні споруди, затонулі кораблі та інші місця зосередження речових джерел, за якими вчені вивчають історичне минуле людства. Речовими джерела-

ми можуть бути знаряддя праці та предмети, створені за їх допомогою: будівлі, зброя, посуд, прикраси та інші результати діяльності людини

Архітектурні пам'ятки є набагато доступнішими у якості ресурсів розвитку туризму. Деякі з них приваблюють увагу лише своїм виглядом, з іншими пов'язані певні історичні події або долі видатних людей. Під дахом окремих архітектурних пам'яток зібрані музейні колекції, інші функціонують як готелі, вокзали, розважальні заклади. Спорудження тих чи інших архітектурних об'єктів завжди пов'язане з конкретними історичними подіями, духовними процесами, з практичними потребами суспільства в цілому або окремих груп людей, певних осіб.

Архітектурні пам'ятки містять цінну інформацію історико-краєзнавчого і культурного характеру, є органічною складовою джерельної бази з історії українських старовинних міст і містечок, монастирських комплексів, дворянських маєтків тощо.

Об'єктами архітектури – культурними пам'ятками вважаються окремі будівлі, архітектурні споруди, що повністю чи частково збереглися в автентичному стані і характеризуються відзнаками певної культури, епохи, певних стилів, традицій, будівельних технологій, або є творами відомих авторів. До пам'яток архітектури відносяться також пов'язані з ними твори монументального, образотворчого, декоративно-ужиткового, садово-паркового мистецтва та природні ландшафти. Окремі архітектурні пам'ятки можуть об'єднуватись в архітектурні комплекси та ансамблі, об'єкти містобудування історично сформовані центри населених місць, вулиці, квартали, площі, із збереженою планувальною і просторовою структурою та історичною забудовою, у тому числі, поєднаною із ландшафтом, залишки давнього розпланування та забудови, що є носіями певних містобудівних ідей.

План опису історико-архітектурних об'єктів

1. Назва об'єкта та його місцезонашування (область, район, місце), фрагмент карти Google maps із зазначенням місця).

2. Цікаві історичні факти, що стосуються будівництва об'єкту, його участі у військових подіях різних часів, перебудови, добудови чи повної руйнації).

3. Легенди та життєві історії, пов'язані із обраною спорудою.

4. Популярність серед туристів (чи входить даний об'єкт до туристичних маршрутів, якщо так, то навести приклади маршрутів, турів, екскурсій).

5. Наявність туристичної інфраструктури поблизу обраної споруди (транспортне сполучення, заклади розміщення і харчування, крамниці із сувенірами).

6. Кількість туристів, які щорічно відвідують даний об'єкт, вартість вхідних квитків та екскурсійного обслуговування.

7. Висновок (виділити ті риси, властивості чи особливості об'єкта, які виділяють його з-поміж інших і приваблюють туристів). Рекомендації щодо підвищення атрактивності даного об'єкту і його залучення до туристичних маршрутів.

Біосоціальні та подієві рекреаційно-туристичні ресурси території

Біосоціальні рекреаційно-туристські ресурси – специфічна складова рекреаційно-туристських ресурсів, яка об'єднує культурно-історичні та інші об'єкти, пов'язані з певним життєвим циклом (епізодом) тієї чи іншої видатної особи (народження, діяльність, перебування, смерть (загибель), поховання).

Функції **подієвих** рекреаційних ресурсів є більш яскраво вираженими, оскільки у деяких випадках передбачають не лише пасивне знайомство, але й активну участь туристів у культурних, політичних, спортивних, екологічних та інших заходах. Серед них уже згадувана виховна, а також патріотична, розвиваюча, навчально-практична, організації дозвілля і т.д.

Подієвим ресурсам також характерна часова *різноманітність*: туристів можуть цікавити як історичні події, які вже мали місце і нагадують про себе через об'єкти матеріальної та нематеріальної культури, наслідки у різних сферах суспільного буття, так і ті, що в даний час відбуваються або відбудуться у майбутньому.

За своєю сутністю події, що викликають інтерес туристів, можуть бути політичними, військовими, культурними, релігійними, економічними, науковими, спортивними, екологічними, техногенними.

План опису біосоціальних і подієвих рекреаційних ресурсів

1. Назва об'єкта та його місцезорозташування (область, район, місце), фрагмент карти Google maps із зазначенням місця).

2. Подати **цікаві історичні факти**, що стосуються життя та діяльності визначних осіб чи подій, які відбувалися на даній території.

3. Популярність серед туристів (чи входить даний об'єкт до туристичних маршрутів, якщо так, то навести приклади маршрутів, турів, екскурсій).

4. Наявність туристичної інфраструктури поблизу обраної споруди (транспортне сполучення, заклади розміщення і харчування, крамниці із сувенірами).

5. Кількість туристів, які щорічно відвідують даний об'єкт, вартість вхідних квитків та екскурсійного обслуговування.

6. Висновок (виділити ті риси, властивості чи особливості об'єкта, які виділяють його з-поміж інших і приваблюють туристів). Рекомендації щодо підвищення атрактивності даного об'єкту і його залучення до туристичних маршрутів.

5. Методи проведення навчальної туристично-краєзнавчої практики

Під час підготовки і проведення навчальної туристично-краєзнавчої практики використовуються такі методи:

✓ словесні (розповідь, бесіда, консультація, дискусія, проблемна ситуація тощо),

✓ спостереження та аналіз (при оцінці туристичної інфраструктури).

✓ практичні заняття (робота зі спортивним спорядженням, приготування їжі в польових умовах, туристичний супровід на маршруті),

✓ наочні методи (презентації, відеоматеріали при захисті практики),

✓ самостійна робота відповідно до програми навчальної туристично-краєзнавчої практики (підготовка інформації по обраних рекреаційно-туристичних об'єктах, формування індивідуального тексту для туристичного супроводу).

6. Критерії оцінювання результатів навчальної туристично-краєзнавчої практики

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчальної туристично-краєзнавчої практики. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Розподіл балів, які отримують студенти

2-й семестр			
Розподіл балів за модулями		Підсумковий модуль 3 (захист)	Сума
Модуль №1	Модуль №2		
Теоретичний (підготовчий)	Практичний (польовий)		
30	30	40	100
4-й семестр			
Розподіл балів за модулями		Підсумковий модуль 3 (захист)	Сума
Модуль №1	Модуль №2		
Теоретичний (підготовчий)	Практичний (польовий)		
30	30	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
зараховано	A (90-100)	відмінно
	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінки діяльності здобувачів вищої освіти під час практики

90-100 балів – А («відмінно») ставиться за умови, коли: всі завдання за програмою практики виконані практикантом на високому рівні; під час проходження навчальної туристично-краєзнавчої практики здобувач вищої освіти був організованим, сумлінним, мав творчий підхід до виконання різних видів роботи, знає і вміє застосовувати на практиці сучасні технології і нові інформаційні засоби, користується повагою та авторитетом серед практикантів і керівників практики; заповнив щоденник практики у визначений термін, склав звіт, створив відео- чи презентацію, оформлені на високому рівні.

80-89 балів – В («дуже добре») ставиться у випадку, коли робота за програмою туристично-краєзнавчої практики виконана здобувачем вищої освіти на достатньому рівні; допускалися незначні помилки під час проходження практики, які були самостійно виправлені; практикант був дисциплінованим, небайдужим, креативним на всіх етапах навчальної практики; заповнив всю необхідну документацію вчасно і у визначений термін захистив.

70-79 балів – С («добре») ставиться тоді, коли програма практики виконана на достатньому рівні, проте практикант допускав незначні помилки при виконанні окремих завдань, не завжди самостійно міг їх виправити чи пояснити при аналізі; під час практики проявив себе дисциплінованим, відповідальним, самостійним, критичним на всіх ділянках роботи, одержав добрі відгуки від колег-практикантів і керівника практики; вчасно подав документацію, проте вона потребує внесення незначних доповнень і виправлень за вказівкою керівника практики.

60-69 балів – D («посередньо») ставиться у випадку, коли програма практики виконана на задовільному рівні; практикант проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний; під час проходження практики одержав загалом позитивні відгуки від колег і керівника; із невеликим запізнення подав документацію.

50-59 балів – E («задовільно») ставиться здобувачу вищої освіти тоді, коли програма практики виконана на задовільному рівні; під час практики був недостатньо організованим і дисциплінованим, безініціативним; загальна характеристика діяльності студента на практиці з боку керівників – «задовільна»; подав невчасно документацію, яка потребує доповнень і виправлень.

35-49 балів – FX («незадовільно»). Програму практики виконав на низькому професійному рівні, допускав помилки, пов'язані зі знанням теоретичного матеріалу та виконанням практичних завдань. Отримав негативний відгук з боку керівника про роботу під час практики, але за умови самостійної підготовки щоденника і звіту про практику може отримати позитивну оцінку.

0-34 балів – F («незадовільно»). Практикант не виконав програми практики і отримав незадовільну оцінку при складанні заліку за практику

7. Засоби оцінювання та форми контролю

Засобами оцінювання та демонстрування результатів є:

- вміння надавати туристично-краєзнавчу характеристику об'єктів, що входять до маршруту практики (індивідуальні завдання) під час їх огляду без залучення гідів-фахівців;
- оцінка туристичної інфраструктури поблизу рекреаційно-туристичних об'єктів;
- вміння користуватися туристичним спорядженням і організувати харчування групи під час практики;
- ситуаційні завдання та їх вирішення у групах;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Упродовж терміну практики керівник безпосередньо спрямовує і контролює роботу студента на всіх етапах, приймає звіт і щоденник практики.

Форма підсумкового контролю: залік.

8. Матеріали звітності з навчальної туристично-краєзнавчої практики

Під час підготовчого етапу між студентами-практикантами розподіляються індивідуальні завдання, що стосуються підготовки найбільш актуальної та цікавої інформації по окремих туристичних об'єктах (див. 4.3). Проводиться ознайомлення практикантів із методикою заповнення щоденника практики під час наступного етапу (див. додаток А). Акцентується увага на основних моментах, які потребують фіксації чи нотування при огляді туристично-рекреаційних об'єктів.

Для захисту практики необхідно надати наступні документи:

- польові матеріали, фотографії;
- звіт про результати практики;
- належним чином оформлений щоденник.

Підведення підсумків практики.

Підсумки практики підводяться у процесі проведення її захисту. За результатами виконаної роботи захист відбувається індивідуально. Студент презентує відеозвіт чи презентацію, надає щоденник і звіт про результати навчальної туристично-краєзнавчої практики.

Вимоги до звіту. Звіт складається побригадно відповідно до отриманого завдання. Він містить у собі характеристику ресурсів розвитку туризму в Карпатському регіоні, оцінку їх використання та імовірний прогноз або рекомендації щодо подальшого функціонування.

Оформлення звіту враховує вимоги діючих стандартів: має титульний лист, зміст, вступ, основні розділи, висновки, перелік посилань, додатки. На титульній сторінці вказується прізвище, ім'я, по-батькові наукового керівника та склад групи. Керівник рецензує цей звіт і підписує його.

Література

1. Закон України «Про туризм» от 15.09.1995 № 324/95-ВР/ URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_1995_09_15/Z950324.html
2. Закон України Про внесення змін до Закону України "Про туризм" та деяких інших законодавчих актів щодо основних засад розвитку туризму від 29.09.2020 № 4162. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/II03317A.html
3. Правила проведення подорожі учнівської та студентської молоді України (Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.03.2006. № 237.
4. Туристична діяльність: нормативна база. Київ : КНТ, 2005. 448 с.
5. Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство: Навч. посібн. 2-ге вид. Київ : Альтерпрес, 2012. 444 с.
6. Дегтяр В.Д. Основи оздоровчо-спортивного туризму: навч.-метод. посібн. для закладів освіти. Київ : 2002.
7. Дмитрук О.Ю., Щур Ю.В. Спортивно-оздоровчий туризм : навч. посібн. Київ : Альтерпрес, 2008. 280 с.
8. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні : навч. посібн. Чернівці : Зелена Буковина, 2003. 112 с.
9. Остапчук В.В. Туристська робота. Ніжин 2002. 103 с.
10. Пангелов Б.П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей. Київ: Академвидав, 2010. 248 с.
11. Пангелов Б.П. Теоретико-методологічні засади туристсько-краєзнавчої роботи у вищих навчальних закладах : навч.-метод. посібн. Переяслав-Хмельницький: ФОП Лукашевич О.М., 2015. 202 с.
12. Панкова Є. В. Туристичне краєзнавство : навч. посібн. Київ : Альтерпрес, 2003. 352 с.
13. Петранівський В. Л., Рутинський М. Й. Туристичне краєзнавство : навч. посібн. За ред. проф. Ф. Д. Заставного. Київ : Знання, 2008. 575 с.
14. Сільський туризм: історія, сьогодення та перспективи : навч. посібн. / За ред. професора Волошина І.М. Київ : Кондор, 2008. 385 с.
15. Афанасьєв О. Є., Троценко О.В. Краєзнавча практика: навч. посібн.. Дніпропетровськ : Моно-Літ, 2011. 126 с.
16. Браславська, О. В. Краєзнавство і туризм : навч. посібн.-практикум. Умань : Візаві, 2014. 83 с.
17. Маланюк, Т. З. Краєзнавство і туризм : навч. посібн. Івано-Франківськ : І. О. Іванців, 2010. 199 с.
18. Маланюк, Т. З. Туристичне краєзнавство : навч.-метод. посібн. Івано-Франківськ : Фоліант, 2014. 120 с.
19. Тімець О. В. Краєзнавство. Рекреація. Туризм : навч. посібн. практикум. Умань : Візаві, 2010. 75 с.
20. Вишневська О. О., Парфіненко А. Ю., Сідоров В. І. Туристичне краєзнавство : підручник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 756 с.
21. Електронний ресурс
22. Туристична бібліотека: все про туризм, URL: https://tourlib.net/books_ukr/pucentejlo24.htm

23. Туризм в Івано-Франківській області. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Туризм_в_Івано-Франківській_області
24. Туристичний потенціал Івано-Франківщини. URL: <https://lib.if.ua/exhib/1225357031.html>
25. Природно-заповідний фонд Івано-Франківської області в розрізі територіальних громад. URL: <https://pzf.land.kiev.ua/pzf-obl-9.html>
26. Об'єкти природно-заповідного фонду Закарпатської області. URL: https://ecozakarpat.gov.ua/?page_id=13
27. Мережа територій природно-заповідного фонду Львівської області. URL: <https://deplv.gov.ua/merezha-terytorij-ta-obyektiv-pryrodno-zapovidnogo-fondu/>
28. Природно-заповідний фонд України. URL: <https://pzf.land.kiev.ua>
29. ТОП-10 найцікавіших місць для відпочинку в Івано-Франківській області. URL: <https://pravda.if.ua/top-10-najczikavishyh-misz-dlya-vidpochynku-v-ivano-frankivskij-oblasti/>
30. Що подивитись в Івано-Франківській області? Мандри Прикарпаттям. URL: <https://sunkissed.com.ua/ivano-frankivska-oblast/;https://sunkissed.com.ua/turisticheskie-marshruty/>
31. Куди поїхати по Тернопільській області? Топ-100 місць Тернопільщини з неймовірними краєвидами, куди можна поїхати на вихідні. URL: <https://sunkissed.com.ua/shho-podivitisya-v-ternopilskij-oblasti/;https://sunkissed.com.ua/turisticheskie-marshruty/>
32. Хмельницька область: куди поїхати на вихідні? URL: <https://sunkissed.com.ua/khmelnitska-oblast/;https://sunkissed.com.ua/turisticheskie-marshruty/>
33. Львівська область: куди поїхати на вихідні? URL: <https://sunkissed.com.ua/lvivska-oblast/;https://sunkissed.com.ua/turisticheskie-marshruty/>
34. Чернівецька область. URL: <https://funtime.kiev.ua/collections/where-to-go/chernovickaya-oblast>
35. 10 замків та місць Тернопільщини, які варто відвідати. URL: <https://moemisto.ua/te/blog/top-5-zamkiv-ternopilschiny-yaki-varto-vidvidati-172.html>
36. Мальовничі місця Тернопільщини, які захоплюють подих. URL: <https://poglyad.te.ua/podii/malovnychi-mistsya-ternopilshhyny-yaki-zahoplyuyut-podyh.html>
37. Тернопільська область. URL: <https://find-way.com.ua/oblast/ternopilska>
38. Знайдіть цікаві місця та маршрути Україною. URL: <https://find-way.com.ua>
39. Цікаві факти і цифри Закарпаття. URL: <https://pershij.com.ua/cikavi-fakti-i-cifri-zakarpattya/>
40. Мальовнича Волинь: куди поїхати і на що подивитися. URL: <https://konkurent.ua/publication/29436/malovnichya-volin-kudi-poyihati-i-na-scho-podivitisya-/>

41. Туристична Волинь. URL: <https://volyntravel.com.ua>
42. 31 пам'ятка Закарпаття. Цікаве усе – від гір до архітектурних перлин. URL: https://ua.igotoworld.com/ua/article/1156_dostoprimechatelnosti-zakarpattia.htm

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Географічний факультет
Кафедра географії та менеджменту туризму

ЗВІТ

з навчальної туристично-краєзнавчої практики

Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність	242 «Туризм»
Освітня програма	«Міжнародний туризм»

Виконала

студентка 1-го курсу
112 групи

Кошара Валентина Володимирівна

Керівник практики

асистент кафедри географії та менеджменту туризму,
к. геогр. н. Брик С.Д.

Чернівці 2022

Програма
навчальної туристично-краєзнавчої практики
(приклад)

	Місце розташування	Туристично-привабливі об'єкти чи об'єкти туристичної інфраструктури
1-й день 5.07.2021	м. Яремче	- водоспад «Пробій» - сувенірний ринок - ресторан «Гуцульщина»
	с. Поляниця	туристична інфраструктура ГКЛ «Буковель»: • «Voda Club»; • етно-парк «Гуцул ленд»; • родельбан; • підйомники; • готельно-ресторанна складова
	між сс. Кваси та Ясіня	• водоспад Труфанець
	м. Хуст	• Хустський замок (залишки)
		<i>ночівля у готелях «Сільваш» чи «Урожай»</i>
2-й день 6.07.2021	с. Синевирська Поляна	• Центр реабілітації бурого ведмеда • оз. Синевир
		<i>обід у ресторані «Гарячий гуцул»</i>
	с.м.т Чинадієве (Чинадійово)	• палац Шенборнів (санаторій «Карпати»)
	м. Мукачево	<i>ночівля в хостелі «Welcome 24»</i>
3-й день 7.07.2021	м. Мукачево	• екскурсія містом Мукачево • екскурсія в замку «Паланок»
		<i>обід у хостелі «Welcome 24»</i>
	м. Ужгород	• екскурсія м. Ужгород
		<i>повернення до хостелу «Welcome 24»</i>
4-й день 8.07.2021	м. Берегове	• термальні купальні санаторію «Карпати»; • прогулянка м. Берегове
	м. Тячів	обід у ресторані «Тарілка»
		Повернення до Чернівців

Звіт про практику

1. Відповідно до програми практики (по днях), розписати враження про вищезазначені туристичні об'єкти.
2. Оцінити роботу екскурсіводів, обслуговуючого персоналу готелів, хостелів, закладів харчування.
3. Проаналізувати роботу супроводжуючого гіда та водія автотранспортного засобу. Наголосити на позитивних і негативних моментах.
4. Запропонувати шляхи вдосконалення маршрутів, збереження рекреаційно-туристичних ресурсів, покращення туристичного обслуговування під час навчальної туристично-краєзнавчої практики.
5. Підсумувати загальні враження та висловити побажання стосовно навчальної туристично-краєзнавчої практики.

Правила ведення й оформлення щоденника

1. Щоденник – основний документ студента під час проходження практики.

2. Коли студент проходить практику за межами міста, у якому знаходиться ВНЗ, щоденник для нього є також посвідченням про відрядження, що підтверджує тривалість перебування студента на практиці.

3. Під час практики студент щодня коротко повинен записувати до щоденника все, що він зробив за день для виконання календарного графіка проходження практики. Докладні записи веде в робочих зошитах, які є продовженням щоденника.

4. Не рідше, як раз на тиждень студент зобов'язаний подавати щоденник на перевірку керівникам практики від ВНЗ і від підприємства, які перевіряють щоденник, дають письмові зауваження, додаткові завдання й підписують записи, що їх зробив студент.

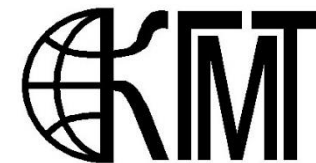
5. Після закінчення практики щоденник разом із звітом має бути переглянутий керівниками практики, які складають відгуки та підписують його.

6. Оформлений щоденник разом із звітом студент повинен здати на кафедру. Без заповненого щоденника практика не зараховується.

Шкала оцінювання результатів практики

Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка за національною шкалою
оцінка (бали)	пояснення за розширеною шкалою	
A (90-100)	відмінно	зараховано
B (80-89)	дуже добре	
C (70-79)	добре	
D (60-69)	задовільно	
E (50-59)	достатньо	
FX (35-49)	недостатньо (з можливістю повторного перекладання)	не зараховано
F (1-34)	недостатньо (з обов'язковим повторним курсом)	

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ЩОДЕННИК ТУРИСТИЧНО-КРАЄЗНАВЧОЇ ПРАКТИКИ

Студента(ки) _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет _____ *географічний* _____

Кафедра _____ *географії та менеджменту туризму* _____

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____ *перший (бакалаврський)* _____

Напрямок підготовки _____ *242 «Туризм»* _____

Спеціальність _____ *«Міжнародний туризм»* _____

(назва)

_____ курс, група _____

Атрактивність та рівень збереженості: _____

Клас об'єкта (природний, культурно-історичний, соціально-економічний) _____

Обмеження відвідуваності об'єкта _____

Наявність інформаційних матеріалів про об'єкт (веб-сайт, друкована інформація, друкована інформація іноземними мовами) _____

Сезонність функціонування об'єкта _____

Максимально можливий туристичний потік протягом доби _____

Наявність стоянки для легкових автомобілів і туристичних автобусів

Кількість парко місць _____

Наявність засобів розміщення різних типів поблизу туристичного об'єкта (вказати наявні) _____

Наявність закладів харчування різних типів поблизу туристичного об'єкта (вказати наявні) _____

Оцінка якості туристичного обслуговування

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Вигляд туристичного об'єкта
(фото-селфі на тлі екстер'єру)

(фото-селфі на тлі інтер'єру)